

talelse forbløffende; men den maatte blive det endnu mere, naar man hørte, hvorledes Begrundelsen af Venstres Stilling derefter udformedes. Under sin Skildring af den Undersøgelse, som Venstre ønskede af Ø-spørgsmaalet, sagde den ærede Ordfører for Flertallet, at han vidste ikke, hvor den Udtalelse „en rent formel Undersøgelse“ var kommet fra, hvis det da ikke var fra et Blad, som stod ham nær. Men det ærede Medlem behøvede jo ikke mange Ord senere for at vise, hvorfra dette Ord, „en formel Undersøgelse“, var kommet, thi han meddelte jo, at det stammede fra ham selv, og han skildrede saa, hvad denne Undersøgelse skulde gaa ud paa, eller, rettere sagt, hvad den skulde tjene til. Hvad denne Undersøgelse skulde tjene til, det var ikke noget reelt, der var ikke noget i denne Sag dunkelt, som det ærede Medlem tænkte sig oplyst, der var ingen Argumenter, som skulde prøves, nej, det ærede Medlem kunde erklære, at han kunde betragte Undersøgelsens Resultat som givet, der vilde, saaledes som det blev udtrykt under Forhandlingerne, være et overvældende Flertal i Folketinget for Øernes Afstaaelse og et overvejende Flertal i Landstinget for Øernes Afstaaelse. Altsaa denne Undersøgelse havde ikke noget reelt Formaal, men den skulde tjene til noget. Den skulde tjene til at danne Overgang fra det Standpunkt, som Partiet Venstre hidtil har taget til denne Sag under det nuværende Ministerium, til det Standpunkt, som det skulde tage under et eventuelt Samlingsministerium. Det ærede Medlem vilde bygge en Bro, som kunde bære hans Parti. At en saadan Bro var nødvendig, er jo klart for alle. Naar Partiet i Folketinget har stemt imod Øernes Afstaaelse og krævet, at Afstaaelsen ikke kunde ske uden Valg, hvis den overhovedet skulde ske nu, og Partiet derefter skulde gaa over til at stemme for Øernes Afstaaelse uden noget forudgaaende Valg, naar Partiet her i Landstinget havde indtaget den samme Stilling og nu skulde gøre den samme Bevægelse, er det naturligt, at der maatte være en Bro fra det ene til det andet Standpunkt, og hertil skulde saa denne formelle Undersøgelse med forudgivet absolut sikkert Resultat tjene. Jeg vil hertil sige, at det jo, saaledes som det fremgaar af Venstres Forslag eller Udtalelse, som den forelaa i Mødet i Onsdags Kl. 12, ikke just var Hensigten, at det offentligt skulde tilkendegives, at denne Undersøgelse var formel. Jeg ser i Dag af et Blad af Venstre, „Sorø Amtstidende“, at det beklager, at der ikke udtrykkeligt i den officielle Tilkendegivelse fandtes dette Ord:

„en formel Undersøgelse“. Men det er jo forstaaeligt, at det ikke lod sig gøre, at dette Ord „formel Undersøgelse“ kom til at siges. Jeg skal nu ikke her komme ind paa det Hensyn til Moral og Sandhedskærlighed, som dette Spørgsmaal kunde fremkalde, men det var udelukket, at Ordene „formel Undersøgelse“ kunde staa, fordi det konservative Folkeparti ikke vilde være med til en Undersøgelse, som var udelukkende formel. Vel var Forholdet det, at nogle af det konservative Folkeparti havde den personlige Opfattelse, at Resultatet formodentlig vilde blive det, som det ærede Medlem, der er Ordfører for Venstre, angav, men som Helhed fastholdt Partiet, at der maatte finde en reel Undersøgelse Sted, og fra Folketingets Møder kender man jo det Standpunkt, som den ene af de delegerede, Professor Ellinger, indtager, nemlig Ønsket om en Undersøgelse herhjemme af Muligheden for at tilvejebringe Midler til Øernes Ophjælpning o. s. v., en Undersøgelse, der aldeles ikke kunde være af den Kortvarighed og formelle Karakter, det ærede Medlem havde tænkt sig. Altsaa, medens Venstre ønskede en Undersøgelse, om hvilken det i Parentes og underhaanden vilde sige, at den var formel, ønskede det konservative Folkeparti en virkelig Undersøgelse. Overfor dette er det, at vi har paavist: Det er ugørligt at danne et Samlingsministerium, uden at Ministeriet er klart over, hvilken Vej det vil gaa i den Sag, som har givet Anledning til Ministeriets Dannelse. Man kan ikke risikere at danne et Samlingsministerium under de alvorfulde Tider for Landet, som for Øjeblikket hersker, med den Mulighed for Øje, at selve det Strids-spørgsmaal, som har givet Anledning til Situationens Opstaaen, 14 Dage derefter vil sprænge Ministeriet, saaledes at det falder sammen, fordi de Uoverensstemmelser, som fandtes før, endnu er til Stede. Før Samlingsministeriet dannes, er det nødvendigt, at det tilvejebringer Enighed om, efter hvilken Linie det skal gaa frem. Nu var det imidlertid ganske klart for os, at Partiet Venstre og det konservative Folkeparti maatte have en Bro at vandre over ind i Samlingsministeriet for at komme fra det Standpunkt, som de havde taget i det vestindiske Spørgsmaal, og derfor tilbød vi for vort Vedkommende ogsaa at bygge dem en saadan Bro. Vi tilbød dem, hvis de ønskede det, en reel Undersøgelse foretaget straks. Allerede paa Forhandlingernes første Dag foresloges det at foretage en Undersøgelse, en Gennemgang af alle foreliggende Dokumenter, og at tilvejebringe